

DE OOSTENDSE OESTERBANKEN IN DE TWEEDE HELFT VAN DE 18e EEUW.

Enkele tijd geleden werd mijn aandacht gewekt door een artikel van Mevrouw Hilda Coppejans-Desmedt, thans Departementshoofd van het Algemeen Rijksarchief, over "De Oesterbanken van Oostende. Een voorbeeld van economische interventie-politiek in de 18e eeuw" ; (in : Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis, dl 29, 1951, blz. 496-512). Haar studie is boeiend en oorspronkelijk, want gebaseerd op materiaal uit het archief van de Raad van Financiën, bewaard in het Algemeen Rijksarchief te Brussel. Enkele uittreksels zullen onze lezers spoedig overtuigen :

(...) Tot in 1765 was men in de Oostenrijkse Nederlanden voor de aankoop van oesters uitsluitend op de vreemde aangewezen. Het waren hoofdzakelijk Zeeuwse, en in mindere mate Engelse en Franse oesterkwekers, die hier als leveranciers optraden. Toen reeds mocht het verbruik van bovengenoemd voedingsproduct in onze gewesten aanzienlijk heten (...). Het moet dus geenszins verwondering baren, dat enkele particulieren uit de Oostenrijkse Nederlanden, die het uitbaten van de oesterbanken naar het voorbeeld van de Zeeuwse ondernemers, als een zeer winstgevend bedrijf hadden leren kennen, het plan opvatten dergelijke kwekerijen op onze kust aan te leggen (...)

Enkele kapitaalkrachtige personen uit Gent brachten een vennootschap tot stand, met als directeur van de onderneming een oud zeekapitein, een zekere Constantijn Clays. Vanaf dat ogenblik stond de vennootschap bekend onder de benaming "Constantijn Clays en Compagnie". Op 1 mei 1765 sloten zij met Jacques van Zuylen, heer van Garsbeke, als eerste commies van de Sint-Catharinapolder bij Oostende, een pacht af, waarbij hun een oppervlakte van 1327 roeden, hetzij ongeveer 2 ha. grond in de onmiddellijke nabijheid van Oostende in cijns werd gegeven (...)

De kleine oesters werden in Engeland, meer bepaald te Colchester aangekocht en met visserssloepjes naar Oostende overgebracht. Daar werden ze in de banken geplaatst tot ze volgroeid en dus geschikt waren voor het verbruik (...). De Raad van Financiën kende op 1 juli 1765 aan de maatschappij een exclusief octrooi voor de duur van vijftien jaar toe (...)

Aanvankelijk bedroeg de voortbrengst 150 à 160 tonnen per week (...). De oesters afkomstig van haar kwekerij werden zowel in Vlaanderen als in Brabant, Luxemburg, Luik, Lorreinen, ja zelfs tot in het gebied van Trier, de Opper-Palts, Mainz en Straatsburg verkocht...

Ziedaar enkele grepen uit het begin van het artikel. Wie het verder verloop wil kennen, wordt verwezen naar de tekst in bovengenoemd tijdschrift.

E. Smissaert